

Wm/023/0002-15

10/86.

SYDAFRIKA EFTER APARTHEID

Rapport från en konferens vid
Centre for Southern African Studies,
University of York, England
29 september - 2 oktober 1986

Kenneth Hermele
Oktober 1986

I den idylliska gamla vikingastaden York samlades ett drygt hundratal forskare, journalister och administratörer för att under fyra dygn diskutera hur den sydafrikanska ekonomin skulle kunna tänkas te sig - efter apartheid. Så här två veckor efter konferensen förefaller stämningen i York nästan överklig: Sydafrikas ekonomiska och militära vapenskrammel mot grannstaterna efter det att USAs sanktioner gått igenom leder inte precis tankarna mot ett post-apartheid samhälle; vägen dit synes ännu lång och blodig.

Och ändå var konferensens tema väl valt: med den tilltagande ekonomiska, sociala och politiska krisen i Sydafrika är en diskussion om vad som ska komma efter apartheid synnerligen angelägen. I en närmast total enighet beskrevs krisen i dagens Sydafrika som strukturell - och det oavsett talarnas geografiska eller politiska hemvist.

Enigheten om att krisen är strukturell medförde dock inte någon gemensam ståndpunkt om vad som krävs för att övervinna den:

- en reformerad apartheid? - de flesta ansåg att det inte skulle vara tillräckligt och att en grundläggande politisk och ekonomisk demokratisering är nödvändig för att övervinna den sociala och politiska krisen;
- demokrati - med bibehållen kapitalism? - kan processen styras så att den stannar med bibehållna kapitalistiska institutioner?
- demokrati - med socialism? - vars innebörd förblev oklar, milt uttryckt.

Det visade sig mycket svårt att få till stånd en diskussion om dessa och andra mer övergripande frågor. Och detta trots att organisatörerna försökt inrikta konferensens början och slut mot just dessa stora "systemfrågor": första dagen var temat "Blir Sydafrika socialistiskt?" och sista dagen återkom ämnet, denna gång under rubriken "Vilket slags ekonomiskt system?". Goda frågor, men, som sagt, inga svar.

Det var faktiskt i diskussionerna kring dessa Stora Frågor som de största klyftorna blev synliga under konferensen. Det förefaller

mig som om diskussionen om "demokrati", "kapitalism" och "socialism", såsom den avspeglades i de flesta sydafrikanska uppsatser som presenterades i ämnet, var ganska grov och schematisk, där kategorierna snarare fungerade som skygglappar än som analysinstrument. Däremot var kommentarerna från konferensdeltagarna utanför Sydafrika - vare sig de kom från ANC:s observatörer eller från "oberoende" forskare - mer insiktsfulla och i högre grad präglade av en strävan att diskutera verkligheten och dra lärdom av "demokratiska" och "socialistiska" erfarenheter i regionen.

X X X

Konferensen hade samlat 130 deltagare, därav drygt 30 från sydafrikanska universitet och aktivistgrupper. Drygt tjugo uppsatser presenterades av sydafrikaner; nästan alla var skrivna av vita män. Ytterligare ett tjugotal uppsatser presenterades av forskare utanför Sydafrika, med liknande snedfördelning.

Den här ras- och könsuppdelningen kan kanske tyckas malplacerad, men jag tror att den avspeglar en verklighet, nämligen att de förtryckta majoriteterna - svarta och kvinnor - hade blott få egna representanter i York. Denna obalans hade förorsakat den sydafrikanska Föreningen för sociologi i södra Afrika (ASSA) att tillställa konferensen en skrivelse där de uttryckte sin oro över frånvaron av kvinno- och "gender"-perspektiv. "This suggests to us", skrev ASSA, "that male dominance and networking as well as a disregard for the issue of gender in intellectual endeavours, will be as characteristic of post-apartheid South Africa as it is of apartheid South Africa."

Detta var nog en lätt överdrift, om än elegant formulerad, eftersom konferensen på intet sätt var representativ, varken för den kamp som pågår i Sydafrika eller som forum för de

viktigaste aktörer som vill krossa apartheid och bygga ett demokratiskt Sydafrika.

I själva verket var konferensens politiska legitimitet oklar ända fram till dagarna innan den begynte - och själv hade jag mar-drömmar om hur jag springande och skamfull försökte ta mig in i konferenslokalen mellan led av uppbragta anti-apartheid demonstranter. Konferensen ställde nämligen frågan om den kulturella bojkotten på sin spets: skulle man hålla stenhårt och principfast på att sydafrikanska akademiker skulle isoleras såsom den engelska anti-apartheid rörelsen ville; eller skulle man uppmuntra meningsutbyte med "progressiva" akademiker?

I detta fallet bestämde sig ANC så småningom för att stödja konferensen, även om jag inte tror att man bör se detta som en principiell ståndpunkt. ANC representerades i York av ett flertal observatörer, och tre av dem - Norman Levi, Essex Pahad och Harold Wolpe - deltog mycket aktivt i diskussionerna, även om ingen av dem presenterade skriftliga bidrag.

En bidragande orsak till den förvirring som rådde innan konferensen öppnades var oklarhet om varifrån pengarna kom till ett arrangemang av denna storlek. Vilda rykten var i svang om finansiärer, allt från Anglo American till brittiska UD. Sista dagen försökte dock organisatörerna lugna oss genom att meddela att sex olika bidragsgivare finansierat konferensen: två brittiska religiösa organisationer (ej namngivna), Katolska Institutet (CIIR), "ett skandinaviskt land" (Norge) och Rowntree Fund (brittiskt chokladkapital). Den sjätte mecenaten namngavs inte, men försäkrades heta varken Oppenheimer eller Thatcher.

X X X

Femtio uppsatser, sjutton teman, hundratalet deltagare - sammanfatta det den som kan! Jag tänker nöja mig med att ta upp en del trådar som jag uppfattar vara av mer allmänt intresse.

Att diskutera framtiden - men inte vägen dit

Som jag antytt var hela "övergångsproblematiken" frånvarande i York. Frågan om hur apartheid skulle komma att störtas, och hur det sydafrikanska samhället skulle te sig efter apartheid - stannar de vita? de transnationella? flyr det sydafrikanska monopolkapitalet? finns infrastrukturen kvar? bantustans? migrant-arbetarsystemet? - alla dessa grundläggande förutsättningar för vad som kan komma efter togs aldrig upp på allvar. Därmed blev hela diskussionen om vad som skulle kunna vara en "lämplig" politik på t e x jordbrukets område hängande i luften.

För de flesta var Frihetsdeklarationen en självklar utgångspunkt. Men vad deklarationen innebar konkret, det var det inte många som ville säga något om. Vi kom faktiskt inte längre än till uppfattningen att hur deklarationens krav skulle komma att sättas i verket skulle avgöras av den segrande klassalliansens sammansättning och inbördes styrka!

I ärlighetens namn kanske jag bör tillägga att dessa oklarheter inte gjorde så mycket eftersom det var ytterst få uppsatser som ville föreskriva någon politik för ett Sydafrika utan apartheid. Även om en del författare pliktskyldigast hade inkluderat "efter apartheid" i titlarna till sina alster, så bestod huvuddelen av materialet av en beskrivning av den nuvarande situationen med några allmänna, vaga uttalanden på slutet om framtiden.

Det fanns dock undantag; särskilt intressant var Bill Freunds uppsats, som under rubriken "South African Business Ideology, the Crisis and the Problem of Redistribution" argumenterade för en reformistisk/socialdemokratisk modell av västeuropeiskt snitt. (Freund är ekonomisk-historiker från USA som nyligen flyttat till Sydafrika; den uppsats han presenterade i York var hans installationsföreläsning som professor vid universitetet i Natal.)

Freund, som många andra, beskriver Sydafrikas kris som strukturell. Krisen förvärras av Sydafrikas stora internationella beroende,

begränsade hemmamarknad (en effekt av apartheid) och bristande internationella konkurrenskraft för industrivaror: blott i södra Afrika sägs sydafrikanska industrivaror kunna konkurrera.

Freunds recept är ett demokratisk och kapitalistiskt Sydafrika, ett slags svensk modell (Freund nämner "the New Deal" i USA) med ordentligt ökad hemmamarknad, en förhandlingsekonomi där arbete och kapital kommer överens vid förhandlingsbordet.

Den här modellen - som jag föreställer mig avspeglar vad det upplysta kapitalet, typ Oppenheimer, drömmer om - bygger uppenbarligen på en föreställning om att en fredlig övergång är möjlig, eftersom den förutsätter en i det närmaste intakt produktionsapparat och infrastruktur. Även om vi accepterar detta antagande - kanske med hänvisning till en överenskommelse à la Lancaster House i Zimbabwe - så återstår (åtminstone) tre frågor att besvara:

- Kommer denna modell att kunna etableras i Sydafrika, eller är de inhemska ras- och klassklyftorna så djupa att en fredlig, långsam utjämningsprocess aldrig kan få den stabilitet och kontinuitet som är dess förutsättning? En orsak till att besvara frågan nekande - förutom själva kampens utveckling i dagens Sydafrika - är den tilltagande uppsplittring och "heterogenisering" som sker av arbetarklassen i Sydafrika (och för den delen i alla kapitalistiska ekonomier) idag, vilket skulle rycka undan en av grundstenarna för den reformistiska modellen: en enad och kontrollerad arbetarrörelse som nöjer sig med de vinster som förhandlingarna ger.

- Dock: antag att den inhemska situationen i Sydafrika tillåter att modellen etableras. Då återstår ändå problemet att Freund vill fortsätta Sydafrikas export av guld och mineraler (för den nödvändiga utländska valutan) samtidigt som den inhemska marknaden ska reserveras för den icke-konkurrenskraftiga sydafrikanska industrin. Vi vet emellertid att denna blandning av frihandel och protektionism är synnerligen problematisk och att den internationella ekonomins vakthundar (typ IMF och den Trilaterala Kommissionen)

liksom det transnationella kapitalet inte brukar låta slika experiment bli långvariga. Således: skulle Sydafrika kunna stå emot?

• Slutligen: Freunds modell implicerar att Sydafrika drar sig bort från södra Afrika och koncentrerar sig dels på Europa och USA (för mineralexport och köp av kapitalvaror), dels på hemmamarknaden för industrivaror. Detta skulle väl närmast kunna liknas vid ett politiskt-strategiskt lappkast - och sådana brukar vara förenade med en hel del svårigheter. Men låt gå: vad skulle det innebära för regionen i sin helhet om den blev av med sin potentiellt mest dynamiska och utvecklade medlem (efter apartheid alltså)? Är det möjligt, är det önskvärt, sett i perspektivet av utveckling i regionen som helhet?

"Jorden till dem som brukar den"
- hårda eller mjuka fakta?

Ett av de grundläggande kraven i Frihetsdeklarationen är att jorden ska tillhöra dem som brukar den. Vad innebär detta krav i dagens Sydafrika, med 87 % av jorden i minoritetens händer och med de omfattande folkomflyttningar som ägt rum? Vem är bonde/lantarbetare, och vem är arbetare eller har sin bas i staden?

Detta är ett centralt område, både för studier och för politik, eftersom det gäller såväl det framtida Sydafrikas matförsörjning som de exportinkomster som det kommersiella jordbruket kan inbringa. Här ska dock "jordfrågan" användas för att illustrera en annan fråga.

En spännande motsättning mellan anhängare av hårda och mjuka data kom till synes under konferensen. Å ena sidan de som analyserade dagens Sydafrika utifrån tillgänglig statistik, s k objektiva fakta; å andra sidan de som betonade vikten av att ta reda på den subjektiva faktorn, d v s hur folk själva såg på sin situation och framtid.

De förra (företredesvis ekonomer, förstås) menade att majoriteten av svarta i hemländerna redan var "urbana" och att de därför inte skulle kräva land efter befrielsen från apartheid. Bevisen för denna tes togs dels från folks faktiska sysselsättning i stadsbaserade näringar, dels från det faktum att det finns land idag i hemländerna som inte brukas.

Mot detta ställdes överväldigande bevis på vad folk själva ansåg, insamlade i den dagliga kampen i Sydafrika, och i York förmedlade av kvinnor (förstås?) från projektet "Surplus People" och från Transvaal Rural Action Committee (TRAC).

Min poäng är inte egentligen att ställa manligt mot kvinnligt, utan snarare att se att denna motsättning är politisk - och den är viktig. En arbetare kan mycket väl vara "urban" enligt all sedvanlig information, och ändå definiera sig själv som "agrar". Detta blir än mer tydligt om vi istället för att beskriva den individuella arbetaren eller bonden tar och tittar på hela familjen eller hushållet och dess förbindelser med jorden. Det visar sig då att den "objektive" arbetaren bibehåller en hel rad med ekonomiska och kulturella förbindelser med jorden - eller skulle vilja återupprätta dessa länkar om de tagits från honom. Och som någon påpekade med referens till Mocambique: bönder är långsinta! Den jord som tagits ifrån dem för flera generationer sedan betraktar de ofta fortfarande som sin legitima arvedel.

Exemplets makt?

Trots att flera sessioner ägnades åt regionala aspekter och åt erfarenheter från grannländerna var det slående hur svårt det verkar vara att lära av andras misstag och framgångar. Erfarenheter från andra länder presenterades ofta i karikerad form, antingen för att visa att Sydafrika var så annorlunda att det inte fanns någonting att lära, eller för att visa på negativa exempel. Som en mycket engelsk akademiker hävdade: det enda man kan lära av statsingripanden i grannländerna är att "it stinks!"

Nåväl; problemet är väl egentligen att det faktiskt är svårt att analysera den mocambikiska eller zimbabwiska erfarenheten på ett sådant sätt att det blir relevant för dem som kämpar mot apartheid. Men det fanns undantag, t ex det tidigare nämnda perspektivet om böndernas goda minne (introducerat av Helena Dolny som arbetat i tio år i Mocambique).

De amerikanska forskarna Bob och Ann Seidman bidrog också med att envetet påpeka att det svåra är att genomföra det man vill. Baserat på deras erfarenheter från Zimbabwe betonade de nödvändigheten att nu studera hur man gör det man vill, vilken lagsamling man kan använda, vilka institutioner, vilka människor i dessa institutioner, och så vidare.

Sydafrika i regionen

På liknande sätt som de uppsatser som presenterades på konferensen lärt mycket litet av frontstaternas erfarenheter, så diskuterades knappt de framtida konsekvenserna av ett befriat Sydafrika för regionen som helhet eller för enskilda länder. Jag har redan påpekat att Freunds "reformistiska utopi" saknar detta viktiga perspektiv, och han kan få representera den strömning som såg på frågorna genom sydafrikanska glasögon.

Trots detta är det uppenbart att det finns ett mycket starkt beroende mellan grannländerna och Sydafrika. Det är kanske vanligast att tänka sig detta som ett destruktivt samband, där Sydafrikas destabilisering och krig (i egen regi eller genom ombud) hindrar utveckling och framåtskridande, ja t o m socialism i länder som Angola och Mocambique.

Men jag tror att det finns ett annat slags samband också, som är värt att fundera över. Ta till exempel den relativt begränsade omfattningen av klassdifferentiering och klassmotsättningar på landsbygden i Mocambique. Den ser jag som ett resultat av att den sydafrikanska destabiliseringen - särskilt nergången i antalet gruvarbetare och banditernas sabotage mot vägar och tåg - inte

medgivit det bränsle som en klasskiktning behöver för att utvecklas. (Under kolonialtiden var tendenserna till differentiering mera markerade, särskilt under 1960- och 1970-talen, även om de samtidigt hölls i schäk av den koloniala utsugningen.)

Om vi nu föreställer oss ett Sydafrika utan apartheid och utan fientliga avsikter mot sina grannar, så är det mycket möjligt att ökade migrantinkomster (både p g a högre löner i gruvorna och möjligen p g a större kontingenter - minns att gruvindustrin är grunden för Sydafrikas ekonomi) samt fred på landsbygden i Mocambique skulle kunna innebära en explosionsartad klassdifferentiering i Mocambique, vilket i sin tur skulle ställa stat och parti under starkt tryck.

Således: det socialistiska projektet i Mocambique har (hittills) omöjliggjorts av Sydafrikas destabilisering - och kommer (i framtiden) att utsättas för hårda påfrestningar (klasskamp!) när klassdifferentieringen får fritt utlopp.

Slutsats: sambanden - ibland mer komplicerade än vi skulle vänta oss vid första påseende - mellan Sydafrika och regionen behöver studeras ingående.

Maktbasen i det nya Sydafrika

Det fanns emellertid ett område där man faktiskt hade tillägnat sig erfarenheter från andra länder, både i regionen och i det s k socialistiska lägret. Även om dessa lärdomar blott sällan presenterades explicit, så var det tydligt att de två sessioner som behandlade facket i Sydafrika respektive vilket ekonomiskt system som skulle införas i Sydafrika efter apartheid (vilken vacker tanke: att man kan välja system!), bägge dessa diskussioner präglades av en grundläggande idé-debatt och försök att systematisera andra länders (negativa) erfarenheter.

De två sittningarna handlade egentligen om maktbasen för det nya samhället, och om hur dess olika element skulle förhålla sig till varandra.

Två föreställningar låg som en outtalad grund för diskussionerna: för det första att fackföreningar efter självständigheten tvingas underordna sina medlemmars omedelbara intressen under något slags högre statsnytta, vilket i praktiken innebär att facken slutar representera arbetarna och i stället blir (ytterligare) ett redskap för regimen; för det andra att pluralism och demokrati är viktiga inslag i befrielseströrelsens budskap - och praktik - fram till självständigheten, men att de därefter underordnas "folkets" eller statens behov i en fientlig omvärld där allt inte längre kan uppnås genast.

Det är helt klart att dessa diskussioner var svåra att föra, och det kanske särskilt i York där ANC bara var representerat genom sina observatörer, samtidigt som urvalet av sydafrikaner inte hade någon representativitet. Ändå kunde ett samtal inledas, en diskussion med aktivt deltagande från framför allt sydafrikanska forskare knutna till fackrörelsen (COSATU), ANCs representanter och enstaka "vänner i kampen" (särskilt den kanadensiske statsvetaren John Saul).

Om vi accepterar att de två "uttalade förutsättningarna" som jag skisserade ovan har någon relevans, så blir frågan: hur kan man hitta en väg som redan nu börjar förbereda en annan struktur, en annan maktbas för Sydafrika efter apartheid, en maktbas som åtminstone skulle försvåra en utveckling där arbetares och bönders intressen och friheter enväldigt underordnades den högre statsnyttan?

I klartext tror jag diskussionen gällde om det fanns en enhetlig, hegemonisk kraft i kampen mot apartheid idag - och om det i så fall var denna kraft som skulle definiera projektet för Sydafrika efter apartheid. Den "hotbild" som frammanades var ett ANC med sin fackföreelse - och i bakgrunden det allestädes närvarande sydafrikanska kommunistpartiet SACP - som efter störtande av apartheid - den demokratiska revolutionen - skulle inleda övergången till socialismen med SACP vid spakarna.

Detta innebar inte alls att man ifrågasatte ANC:s roll i dag; tvärtom, det rådde både klarhet och enighet om ANC som den ledande kraften i kampen mot apartheid. Men vad man ansåg saknades var ett erkännande på teoretisk-strategisk nivå av att det redan finns en bred massrörelse (ja, i själva verket flera rörelser) och ett nytt fack (COSATU) i Sydafrika idag och att dessa med nödvändighet skulle komma att spela avgörande roller även efter självständigheten. Det framtida Sydafrika skulle alltså ledas av en allians där alla dessa rörelser skulle ingå.

Fackrörelsens roll och uppgift diskuterades också ingående, och ett spänningsfält identifierades mellan olika möjliga positioner:

- fack som bara ser till sina medlemmars intressen som arbetare;
- fack som ser till alla "folkliga" klasser i överbudspolitiskt nit: allt genast!
- fack som strider för sina medlemmars intressen som arbetare men också som samhällsmedlemmar i stort (kampen i townships, etc).

Av ordvalet torde framgå att det var den tredje positionen som presenterades som den korrekta, som prövad i praktiken och som den som har potential att leda kampen framåt.

I ett "scenario" föreställde sig sociologen Eddie Webster, från universitetet i Witwatersrand, vad som skulle hända om facken fortsätter ta sina medlemmars intressen på allvar även efter apartheid: om självständigheten skulle medföra ekonomiska problem (vilket väl får anses vara ett rimligt antagande) så är det troligt att arbetarnas krav på konsumtionsvaror, skolor, hälsovård, bostäder och så vidare inte kan tillfredsställas. Om facket då går ut i strejk för sina medlemmars intressen så blir den nya statens svar som den gamlas: husarrest och undantagstillstånd!

Skillnaden är, förstås, att den demokratiska staten skulle göra det av omsorg om folkets övergripande intressen och behov. Jag skriver detta litet raljerande, men det är tydligt att Webster här fångar in en verklig motsättning som med stor sannolikhet kommer att komma upp till ytan i det nya Sydafrika. Och det är inte omedelbart synligt hur denna motsättning ska kunna lösas.

Dock: Webster vill inte låta sig förbli fången av motsättningen mellan enskilda gruppers/klassers intressen och statsnyttans krav. Det finns en utväg, säger han, och skisserar en modell där man institutionellt söker överbrygga motsättningen mellan delarna och helheten: "This implies workers' participation in, and control over, the goals of enlightened national development through a close working alliance between the trade unions and the movement for national liberation."

Vi hamnar således igen på samma slutsats som nyss: en allians mellan befrielse rörelsen och facket, och mellan dem och den breda folkliga rörelsen i Sydafrika.

Men - det svåraste återstår som vanligt: hur ska det gå till, vilka institutioner, vilkens slags organ ska konkretisera denna allians? I York gavs inga svar, utan vi fick åter nöja oss med att klasskampens utveckling och alliansens sammansättning och delarnas inbördes styrka skulle avgöra hur övergången från apartheid skulle komma att ske - och samtidigt avgöra vad som skulle bli möjligt att genomföra därefter. Resonemanget börjar kännas bekant, men det kan ju vara riktigt trots det.

En framtid för konferenser?

Det är nog omöjligt att sammanfatta konferensen. Men för att återknyta till denna rapports inledning: trots att det i de allmänna och teoretiska diskussionerna fanns ganska stora klyftor mellan liberala sydafrikaner å ena sidan, och radikala forskare (sydafrikaner och andra) å andra sidan, så kännetecknades samtal om det faktiska läget av ett ömsesidigt givande och tagande. Här var frånvaron av förutfattade meningar - och det allmänt erkända behovet av mer studier - befriande.

Också de sydafrikanska aktivisternas berättelser om kampens utveckling idag bidrog till att fördjupa kunskaperna - och känslorna - hos dem som i årtionden tvingats leva i exil eller av andra skäl inte kan åka in i Sydafrika.

Vid konferensens sista session föreslog organisatörerna att man skulle utbyta skrifter och information om pågående forskning samt att en ny konferens på samma eller liknande tema skulle sammankallas om ett år eller så. Den första idén accepterades utan diskussion, medan tanken om en ny konferens bromsades av ANCs representanter, som ifrågasatte såväl sammansättningen av deltagarna som ämnesvalen för de olika sessionerna. Dessutom betonades att framtida konferenser av denna typ måste organiseras på ett sätt som klargjorde att den kulturella bojkotten fortfarande var i kraft.

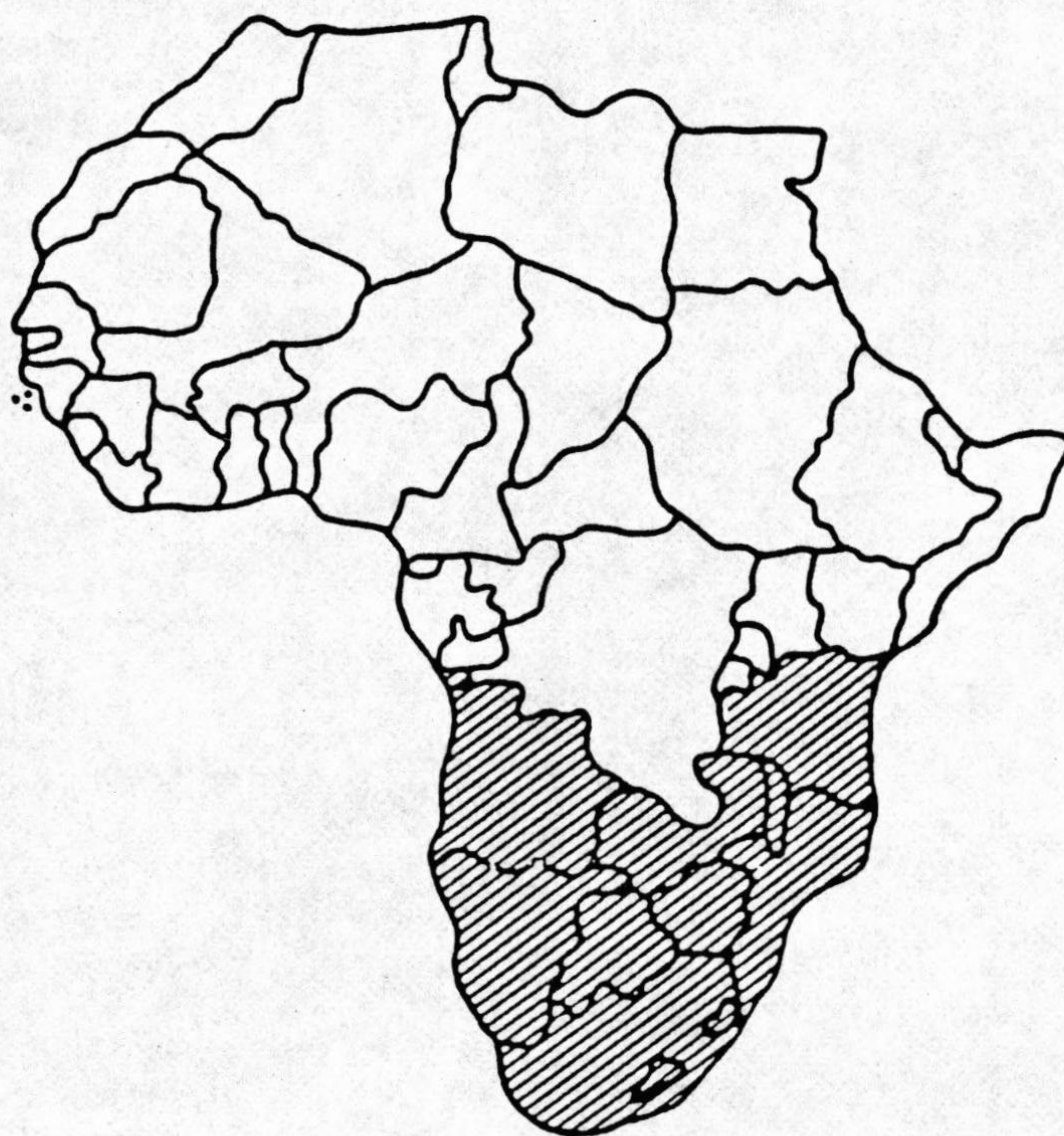
UNIVERSITY OF YORK
CENTRE FOR SOUTHERN AFRICAN STUDIES

29 SEPTEMBER - 2 OCTOBER 1986

R E V I S E D

CONFERENCE PROGRAMME

**The
Southern
African
Economy
after
Apartheid**

MONDAY 29 SEPTEMBER

2.00 - 4.00	<u>Registration</u>	Derwent College reception area	
4.00 - 4.30	Tea		
4.30 - 6.00	<u>Session 1</u>	Library	The economist's role in the apartheid debate
7.00 - 8.00	Dinner		
8.00 - 10.00	<u>Session 2</u>	Library	An economic overview: will South Africa be socialist?

TUESDAY 30 SEPTEMBER

8.00 - 9.00	Breakfast		
9.00 - 10.30	<u>Session 3</u>	Library	The nature of the problem I: population pressure and urbanisation
10.30 - 11.00	Coffee		
11.00 - 12.30	<u>Session 4</u>	Library	The nature of the problem II: redistribution
12.30 - 1.30	Lunch		

NOTE: Sessions 5-9 are parallel sessions. Stream (a) deals with scenarios and models for redistribution, Stream (b) with redistribution in practice.

2.00 - 4.00	<u>Session 5(a)</u>	Library	International comparisons: South Africa v. Latin America, Mexico.
	<u>Session 5(b)</u>	Lower JCR	Human capital: education
4.00 - 4.30	Tea		
4.30 - 6.00	<u>Session 6(a)</u>	Library	Industry I: industrial policies
	<u>Session 6(b)</u>	Lower JCR	Trade Unions and industrial relations
7.00 - 7.30	University Sherry Reception (Terrace Room, Lower JCR)		
7.30 - 10.30	Special Conference Dinner: Guest of Honour: The Rt Reverend Trevor Huddleston		

WEDNESDAY 1 OCTOBER

8.00 - 9.00	Breakfast		
9.00 - 10.30	<u>Session 7(a)</u>	Library	Industry II: the minerals sector
	<u>Session 7(b)</u>	Lower JCR	Employment: women, and the informal sector

Session 5(b):

David Adler (Wits)

Education and training for and in South Africa beyond apartheid

James Cobbe (Florida State)

Economic policy issues in the education sec

Mona Macmillan (Oxford)

South African education after apartheidDavid Niddrie and
Howard Barrell (J'burg, Harare)The South African mass media in a post apartheid society

K K Prah (ISAS, Lesotho)

The laager economy and after: some imponderablesSession 6(a):

Jesmond Blumenfeld (Brunel)

The South African capital market and the cost of dismantling apartheid

Douglas Glaser (Wits)

Industrial decentralisation: a critique of liberal critiques

Horace Campbell (Dar e S)

The dismantling of the apartheid war machineSession 6(b)

Johann Maree (Cape Town)

The role of independent trade unions in South Africa

Eddie Webster (Wits)

The goals of labour and management: industrial relations in a post-apartheid South Africa

Carl Wright (CTU)

Trade Unions and industrial relations in Southern AfricaSession 7(a)

John Moore (York)

Strategic minerals supply interception scenario

Peter Robbins (London)

The South African mining industry after apartheidSession 7(b)Georgina Jaffee and
Collette Caine (Wits)The incorporation of African women into the industrial workforce: its implications for the women's question in South Africa.

C Rogerson (Wits)

Late apartheid and the urban informal sector

Sessions and Paper

NOTE: papers have been allocated to sessions by title and/or synopses. If you feel your paper has been misallocated please let us know which session you think appropriate.

Session 1:

Bill Freund (Natal)	<u>South African business ideology: the crisis and problems of redistribution.</u>
Pieter Le Roux (Western Cape)	<u>The state as economic actor: a review of the divergent perceptions of economic issues</u>
Hugh Macmillan (UNZA)	<u>Economists, apartheid and the evolution of the common society</u>

Session 2:

Robert Lambert (Natal)	<u>Trade unions and national liberation in South Africa</u>
Charles Simkins (SALDRU)	<u>How much socialism will be needed to end poverty in South Africa?</u>
Roger Southall (Leicester);	<u>South Africa: Constraints on socialism</u>

Session 3:

Doug Hindson (Wits)	<u>Urbanisation policy in South Africa after apartheid</u>
Colin Murray (Liverpool)	<u>The dismantling of forced removals</u>
Michael Sutcliffe (Natal)	<u>The crisis in South Africa: material conditions and the reformist response</u>

Session 4:

Gavin Maasdorp and Michael McGrath (ERU, Natal)	<u>Some limits of redistribution</u>
Jill Nattrass (DSU, NATAL)	<u>Inequality and redistribution</u>
Bob Seidman (Boston)	<u>Legal institutions that determine ownership of capital</u>

Session 5(a):

John Knight (IES, Oxford)	<u>A comparative analysis of South Africa as a semi industrialised country</u>
Terence Moll (Cape Town)	<u>The art of the possible: macro-economic policy and income distribution in Latin America and in a future South Africa</u>

	<u>Session 7(c)</u>	D.016	The international dimension: the IMF
10.30 - 11.00	Coffee		
11.00 - 12.30	<u>Session 8(a)</u>	Library	The regional dimension: SADCC links with South Africa
	<u>Session 8(b)</u>	Lower JCR	Agriculture I: the land question
12.30 - 1.30	Lunch		
2.00 - 4.00	<u>Free Time</u>	Trip to Jorvik Centre	
4.00 - 4.30	Tea		
4.30 - 6.00	<u>Session 9(a)</u>	Lower JCR	The international dimension
	<u>Session 9(b)</u>	Library	Agriculture II: the political economy of the agricultural sector
7.00 - 8.00	Dinner		
8.00 - 10.00	<u>Session 10</u>	Library	What kind of economic system?

THURSDAY 2 OCTOBER

* 8.00 - 9.00	Breakfast		
9.30 - 12.30	<u>Session 11</u>		Research priorities
12.30 - 1.30	Lunch		
1.30 onwards	Departure		

- * NB Rooms must be vacated by 10.00am on Thursday 2nd October, excluding those people staying on for the Friday night. Luggage may be stored in the lower JCR until departure.

Session 7(c)

Rob Davies and
David Sanders (Zimbabwe)

Stabilisation policies and the health and
welfare of children in Zimbabwe

Vishnu Padayachee (ISER, Durban)

The Politics of international economic relations
South Africa and the IMF, 1975 and beyond

Session 8(a)

Victor Machingaidze (Zimbabwe)

Customs and trade relations between South
Africa and Zimbabwe: the past and the future

Evelyn Pangeti (Zimbabwe)

Zimbabwean manufacturing industry and its export
prospects after apartheid

Bethuel Setai (ISAS, Lesotho)

Structural adjustment of trade and migrant labour
in Southern Africa: future perspectives

Alan Whiteside (ESU, Natal)

The future of labour migration to South Africa

Session 8(b)

Matthew Cobbett (J'burg)

The land question in South Africa: a preliminary
assessment

Alan Mabin (Wits)

Rural land ownership and the prospects of land
reform in the Transvaal

Abednego Mvelase (EDA)

Land use and the community: a case study

Sesion 9(a):

Richard Moorom (Oxford)

Post-Independence Namibia

Ann Seidman (Clark)

The need for an appropriate Southern African
industrial strategy

David Simon (ITS, Leeds)

Noose or lifeline? the role of transport in
independent Namibia

Session 9(b)

David Copper (EDA)

Ownership and control of agriculture in South
Africa

Kevin Danaher (IFDP,
San Francisco)

The political economy of agricultural politics